

6. ROČNÍK | 2. CYKLUS ZÁKLADNÉHO VZDELÁVANIA

HISTÓRIA A GEOGRAFIA PORTUGALSKA

ÚVOD

Essential Apprenticeships (AE) identifikujú kompetencie, ktoré sa majú rozvíjať s disciplínou História a geografia Portugalska (HGP) v 2. cykle a tvoria základný kurikulárny dokument pre plánovanie, implementáciu a hodnotenie vyučovania a učenia, ktoré prispievajú k dosiahnutiu Profilu študentov končiacich povinnú školskú dochádzku (PA). Identifikácia EA umožňuje prehĺbenie tém, interdisciplinárne skúmanie a mobilizáciu miestnych zložiek kurikula.

Disciplína HGP je výsledkom integrácie dvoch oblastí vedomostí, histórie a geografie, a mala by sa podporovať intradisciplinárnosť, interdisciplinárnosť a mobilizácia vedomostí získaných v predchádzajúcom cykle, čo umožní realizáciu globalizačného a významného učenia s cieľom získať diachrónne poznanie histórie a územia Portugalska. Prístup HGP by mal tiež privilegovať prijatie metodológií z dvoch oblastí vedomostí, čím sa vytvorí spojenie s nasledujúcim cyklom, v ktorom sa tieto dve disciplíny stanú autonómnymi.

Zámerom je, aby študent pochopil základnú úlohu, ktorú zohráva história a geografia pri štúdiu krajiny, s ohľadom na jej fyzické a ľudské vlastnosti a jej historicko-kultúrny vývoj, podporuje inklúziu, rešpektovanie rozmanitosti, spoluprácu, ocenenie človeka. práva a uvedomenie si konečnosti planéty. Táto disciplína tiež zdôrazňuje potrebu vedieť, ako spravovať územie a zdroje, ktoré máme, vrátane dedičstva, v rôznych mierkach.

V 6. ročníku školskej dochádzky sa definované AE zameriavajú na štúdium Portugalska v minulosti: od 18. storočia po súčasnosť, po ktorom nasleduje téma Portugalsko dnes.

Okrem poznatkov identifikovaných pre každú tému programu si študent počas 2. cyklu musí rozvinúť súbor špecifických kompetencií disciplíny, presahujúcich niekoľko tém a rokov školskej dochádzky, ktoré sú spojené s oblasťami kompetencií daného odboru. PA:

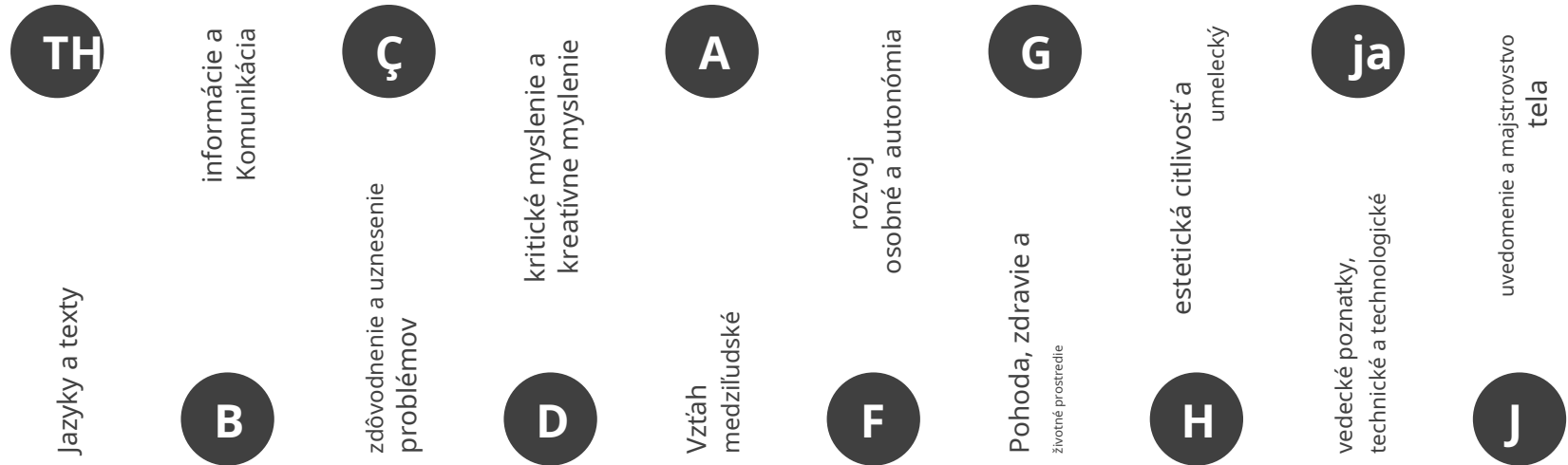
- Používajte časové referencie a historické časové jednotky: predtým, potom, tisícročie, storočie, rok, éra; (A, B, C, I)
- Nájdite v kartografických zobrazeniach rôznych typov miesta a/alebo historické javy, na ktoré sa odkazuje; (A, B, C, I)
- Nájdite v kartografických znázorneniach rôzne priestory a územia, ktoré mu dávajú identitu, pomocou rôznych mierok a mobilizovaním najrozmanitejších typov georeferenčných informácií, ktoré spájajú ich najdôležitejšie vlastnosti, aby ste pochopili priestorový rozmer Portugalska a jeho začlenenie do sveta; (A, B, C, D, F, G, I)
- Identifikovať historické zdroje rôznej typológie; (A, B, C, D, F, I)
- Naučiť sa používať operačné a metodologické pojmy z disciplinárnych oblastí dejepisu a geografie; (C; D; F; I)

- Vytvoriť vzťahy medzi formami organizácie portugalského priestoru a prírodnými a ľudskými prvkami, ktoré tam existujú v každom historickom období a v súčasnosti; (A, B, C, D, F, G, I)
- Vždy, keď je to možné, poznať epizódy regionálnej a miestnej histórie, oceňovať existujúce historické a kultúrne dedičstvo v regióne/mieste, kde žijete/študujete; (A, B, D, E, F, G, H, I)
- Rozpoznať pôsobenie jednotlivcov a skupín vo všetkých historických procesoch a trvalo udržateľný rozvoj územia; (A, B, C, D, F, G, H, I)
- Rozvíjať estetickú citlivosť; (A, B, D, F, H, I, J)
- Podporovať rešpektovanie odlišností, uznávanie a oceňovanie rozmanitosti: etnickej, ideologickej, kultúrnej, sexuálnej; (A, B, C, D, E, F, G, H, I)
- Oceňovanie ľudskej dôstojnosti a ľudských práv, podpora rozmanitosti, interakcie medzi rôznymi kultúrami, spravodlivosť, rovnosť a rovnosť pri presadzovaní práva; (A, B, C, D, E, F, G, H, I)

Na konci tohto cyklu by mal byť študent schopný rozpoznať časopriestorovú identitu Portugalska v jej najrelevantnejších aspektoch. Uznatie tejto identity je výsledkom vyučovacieho a vzdelávacieho procesu prispôbeného ich kognitívnej úrovni, pričom študent má rozvinuté historické a geografické zručnosti, ktoré mu umožňujú vykonávať nasledujúce študijné cykly.

Referenčnými dokumentmi pre vypracovanie AV boli Program a Kurikulárne ciele.

OBLASTI
ZRUČNOSTI
OF **PROFIL**
ŠTUDENTI (ACPA)

OPERATIONALIZÁCIA ZÁKLADNÉ UČENIA (AE)

ORGANIZÁTOR
doména

AE: VEDOMOSTI, SCHOPNOSTI A POSTOJE

**STRATEGICKÉ VYUČOVACIE AKCIE
ORIENTOVANÉ NA PROFIL
ŠTUDENTOV**

(Príklady činností, ktoré sa majú vyvinúť v disciplíne)

**DESCRIPTORS
PROFIL
ŠTUDENTI**

**PORTUGALSKO DO
18. STOROČIE DO
XIX STOROČIE**

Portugalsko v 18. storočí

zdôrazniť význam Brazílie pre portugalské hospodárstvo v tomto období, najmä ako centra ťažby zlata a iných prírodných zdrojov a nádoby na portugalské a európske výrobky;

dať do súvisu voľné a nútené migračné pohyby (obchod s otrokmi) s cukrovou kultúrou a baníctvom;

zdôrazniť význam zavádzania nových plodín, ako sú zemiaky a kukurica, na zlepšenie stravovania a zvýšenie počtu obyvateľov v Portugalsku;

Pochopiť organizáciu spoločnosti rádov, vedieť identifikovať rôzne sociálne skupiny;

Rozpoznať v D. Joãovi V. absolútneho kráľa, zdôrazňujúc prejavy jeho moci (nádhra dvora, verejné obrady a monumentálne stavby);

Podporovať stratégie, ktoré zahŕňajú získavanie vedomostí, informácií a iných vedomostí súvisiacich s obsahom EA, čo znamená:

- systematicky organizovať čítanie a samostatné štúdium;
- analyzovať fakty a situácie, vybrať niektoré prvky alebo údaje, konkrétne polohu a historické a geografické charakteristiky;

- zbierať a vyberať údaje zo spoľahlivých historických zdrojov na analýzu skúmaných tém; uznať, že historické procesy sa skladajú z etáp;

- rozvíjať zapamätávanie, spájať ho s porozumením, aby bolo možné zmobilizovať to, čo sa zapamätalo, pričom uprednostňuje štatistické a kartografické informácie;

- nadviazať vnútrodoborové a interdisciplinárne vzťahy;

- výskum postupne autonómnym spôsobom;

- mobilizovať IKT a TIG (*Google Zema Veľké dáta*, ako je napríklad Pordata).

**znalec /
znalec / kult /
informovaný
(A, B, G, I, J)**

ORGANIZÁTOR
doména

AE: VEDOMOSTI, SCHOPNOSTI A POSTOJE

STRATEGICKÉ VYUČOVACIE AKCIE
ORIENTOvané NA PROFIL
ŠTUDENTOV

DESCRIPTORS
PROFIL
ŠTUDENTI

(Príklady činností, ktoré sa majú vyvinúť v disciplíne)

Preukázať dôležitosť afrického dedičstva v portugalskej a brazílskej spoločnosti;

Charakterizovať centralizačné pôsobenie markýza de Pombal a inovatívny charakter niektorých jeho politík, konkrétne v organizácii mestského priestoru v rôznych regiónoch kráľovstva;

Identifikujte/aplikujte pojmy: novokresťanské, absolútna monarchia, zmena.

Triumf liberalizmu

Identifikujte a lokalizujte tri napoleonské invázie, zdôrazňujúc odpor obyvateľstva, deštruktívnu povahu vojny a vplyv anglickej účasti v konflikte;

Analyzovať spojenie medzi revolúciou z roku 1820, nespokojnosťou s anglickým opatrovníctvom a stálosťou súdu v Brazílii;

Pochopte, že ústava z roku 1822 znamenala rozchod s absolutizmom tým, že stanovila základné princípy liberalizmu; Dať občiansku vojnu do súvislosti s rozdelením krajiny medzi obrancov absolutizmu a obrancov liberalizmu;

reprezentovať historické a geografické informácie;
- posilniť historické a geografické dedičstvo.

Podporujte stratégie, ktoré zahŕňajú kreativitu študentov:

- mobilizovať nadobudnuté vedomosti, naučiť sa ich aplikovať v konkrétnych historických a geografických situáciách,
- senzibilizovať študentov týmto spôsobom k pojmom stálosti a zmeny
- formulovať niektoré hypotézy podložené dôkazmi vzhľadom na historickú a/alebo geografickú udalosť alebo proces;
- navrhnúť alternatívy výkladu k tradičnému prístupu k problémovej situácii v geografii;
- vytvárať objekty, mapy a konceptuálne schémy, texty alebo riešenia výziev;
- analyzovať texty alebo grafiku z rôznych pohľadov na ten istý problém, naučiť sa chápať a udržiavať svoj vlastný uhol pohľadu;
- používať rôzne spôsoby vyjadrenia učenia (napr. obrázky, mapy a grafy);
- podporovať multiperspektívu v histórii,

kreatívny
(A, C, D, J)

ORGANIZÁTOR
doména

AE: VEDOMOSTI, SCHOPNOSTI A POSTOJE

**STRATEGICKÉ VYUČOVACIE AKCIE
ORIENTOvané NA PROFIL
ŠTUDENTOV**

**DESCRIPTORS
PROFIL
ŠTUDENTI**

(Príklady činností, ktoré sa majú vyvinúť v disciplíne)

Identifikujte/aplikujte pojmy: občianska vojna, liberálna monarchia, ústava, zmena, roztržka.

Portugalsko v druhej polovici 19. storočia

dať do súvisu rozvoj priemyselnej výroby v oblastiach Lisabon/Setúbal a Porto/Guimarães s technologickými inováciami, ktoré sa uskutočnili, konkrétne so zavedením parnej energie a rozšírením železnice;

Vysvetliť migráciu v 19. storočí (na iné kontinenty az vidieka do miest), dať ich do súvislosti s rastom populácie a procesom industrializácie;

Spomeňme vznik novej sociálnej skupiny (robotníckej triedy), postupnú stratu privilégií šľachty a vzostup buržoázie;

Analyzovať proces, ktorý viedol k zrušeniu otroctva a trestu smrti;

Identifikujte/aplikujte pojmy: priemysel, robotnícka trieda.

v rámci osobného a autonómneho rozvoja;

- vytvárať progresívne kreatívne a osobné estetické riešenia.

**Podporujte stratégie, ktoré rozvíjajú
kritické a analytické myslenie študentov
so zameraním na:**

- mobilizovať argumentačný (ústny a písomný) diskurz;
- vyjadrovanie postoja, myslenie a predkladanie argumentov a protiargumentov, vyvracanie protiargumentov, progresívnym a orientovaným spôsobom;
- organizovať riadené diskusie, ktoré si vyžadujú podporné vyhlásenia, vypracovanie názorov alebo analýzu faktov alebo údajov;
- organizovať ústny alebo písomný prejav pomocou operačné koncepcie histórie a geografie a metodologické koncepcie histórie;
- diskutovať o konceptoch alebo faktoch z disciplinárneho a interdisciplinárneho hľadiska vrátane špecifických disciplinárnych vedomostí z geografie a histórie;
- analyzovať historické písomné pramene z rôznych uhlov pohľadu, spochybňovať ich;

**Kritické / Analytické
(A, B, C, D, G)**

ORGANIZÁTOR
doména

AE: VEDOMOSTI, SCHOPNOSTI A POSTOJE

**STRATEGICKÉ VYUČOVACIE AKCIE
ORIENTOvané NA PROFIL
ŠTUDENTOV**

(Príklady činností, ktoré sa majú vyvinúť v disciplíne)

**DESCRIPTORS
PROFIL
ŠTUDENTI**

**PORTUGALSKO DO
20. storočia**

republikánskej revolúcie

Vysvetlite, ako erózia konštitučnej monarchie viedla k republikánskej revolúcii;

Analyzovať princípy ústavy z roku 1911 charakteristické pre republikánsky režim;

Identifikovať opatrenia vlády 1. republiky týkajúce sa vzdelávania a práv pracujúcich;

Identifikujte/aplikujte pojmy: revolúcia, roztržka, republika, gramotnosť, štrajk.

roky diktatúry

Zhrňte hlavné charakteristiky Estado Novo, konkrétne absenciu individuálnej slobody, existenciu cenzúry a politickej polície, represiu odborového hnutia a existenciu jedinej strany;

Spojte koloniálnu vojnu s pojmom impérium v kontexte Estado Novo;

Identifikujte/aplikujte pojmy: diktatúra, cenzúra, koloniálna vojna, opozícia, sloboda prejavu.

- problematizovať situácie;
- analyzovať fakty, teórie, situácie, vzorce distribúcie a projekcie, najmä vzhľadom na demografické výzvy a výzvy udržateľnosti územia, najmä z disciplinárneho a interdisciplinárneho hľadiska.

Podporujte stratégie, ktoré vyvolávajú rešpekt k odlišnosti a rozmanitosti:

- Prijíť a/alebo argumentovať rôznymi názormi;
- vedieť, ako komunikovať s ostatnými s rešpektom k odlišnosti a rozmanitosti;
- konfrontovať rôzne historické a geografické myšlienky a perspektívy, rešpektovať rozdiely;

Podporujte stratégie, ktoré zahŕňajú študenta:

- vykonávať historické a geografické výskumné úlohy podporované kritériami s postupnou autonómiou;
- vykonávať úlohy syntézy prostredníctvom pojmových máp, textov a kartografie;
- vykonávať plánovacie, kontrolné a monitorovacie úlohy;
- naučiť sa selektívne zaznamenávať získané historické a geografické údaje.

**rešpektujúci
rozdiel / od druhého
(A, B, E, F, H)**

**Systematizátor /
organizátor
(A, B, C, I, J)**

ORGANIZÁTOR
doména

AE: VEDOMOSTI, SCHOPNOSTI A POSTOJE

**STRATEGICKÉ VYUČOVACIE AKCIE
ORIENTOvané NA PROFIL
ŠTUDENTOV**

(Príklady činností, ktoré sa majú vyvinúť v disciplíne)

**DESCRIPTORS
PROFIL
ŠTUDENTI**

25. apríl a budovanie demokracie dodnes

Rozpoznať dôvody, ktoré viedli k revolúcii z 25. apríla, ako aj niektoré zmeny, ktoré sa udiali;

Charakterizovať podstatu demokratizačného procesu v rokoch 1975 až 1982;

Identifikujte/aplikujte pojmy: demokracia, dekolonizácia, volebné právo, mestská rada, farská rada, EÚ, OSN, PALOP, multikultúrna spoločnosť.

Podporujte stratégie, ktoré zahŕňajú študenta:

- Vedieť klásť kľúčové otázky;
- vedieť klásť otázky tretím stranám;
- spochybníť svoje predchádzajúce znalosti.

**Otazník
(A, F, G, I, J)**

Podporujte stratégie, ktoré zahŕňajú študenta:

- Komunikujte uni, obojsmerne a viacsmerne;
- odpovedať, prítomný; ukázať iniciatívu;
- otázka organizovaným spôsobom.

**Komunikátor
(A, B, D, E, H)**

Podporovať stratégie zahŕňajúce úlohy, v ktorých je študent na základe kritérií vedený k:

- Sebahodnotiť získané učenie, svoje správanie a postoje;
- konštruktívne prijímať kritiku od kolegov a učiteľov s cieľom zlepšiť ich výkon.

**sebahodnotiteľa
(priechodnosťami)**

Podporujte stratégie, ktoré vytvárajú príležitosti pre študenta:

- Spolupracovať s rovesníkmi a učiteľmi s cieľom zlepšiť alebo prehĺbiť ich činnosť;
 - podporovať spoločnú prácu;
 - vedieť zasiahnuť solidárne;
- byť podporou pri učebných úlohách alebo pri ich organizácii;
- byť k dispozícii na sebazdokonaľovanie.

**Participatívny/
spolupracovník
(B, C, D, E, F)**

DNES PORTUGALSKO

portugalské obyvateľstvo

Analyzovať distribúciu rôznych javov súvisiacich s populáciou a pomocou rôznych foriem kartografickej reprezentácie (vo fyzickej alebo digitálnej podpore);

Porovnať distribúciu rôznych demografických javov/ demografických ukazovateľov na národnej úrovni, stanoviť kauzalitu a/alebo vzájomnú závislosť;

Vysvetliť pôsobenie prírodných a ľudských faktorov na rozmiestnenie obyvateľstva a osídlenia na území štátu (atraktívne a odpudivé oblasti);

ORGANIZÁTOR
doména

AE: VEDOMOSTI, SCHOPNOSTI A POSTOJE

**STRATEGICKÉ VYUČOVACIE AKCIE
ORIENTOvané NA PROFIL
ŠTUDENTOV**

(Príklady činností, ktoré sa majú vyvinúť v disciplíne)

**DESCRIPTORS
PROFIL
ŠTUDENTI**

Použite IKT a TIG na lokalizáciu a pochopenie charakteristík a distribúcie demografických javov.

Identifikovať/aplikovať pojmy: sčítanie, NUT, okres, absolútny počet obyvateľov, prirodzený prírastok, migrácia, stredná dĺžka života pri narodení, dojčenská úmrtnosť, starnutie obyvateľstva, hustota obyvateľstva, atraktívna oblasť, odpudivá oblasť.

miesta, kde žijeme

Analyzovať distribúciu rôznych javov súvisiacich s oblasťami ľudského osídlenia pomocou vhodnej geografickej terminológie;

Mobilizovať IKT a TIG s cieľom nájsť a dozvedieť sa o charakteristikách a rozložení mestského a vidieckeho obyvateľstva;

Porovnajte vidiecky priestor s mestským priestorom v Portugalsku s uvedením rozdielov z hľadiska ekonomických aktivít, obsadenia voľného času, typu výstavby a spôsobu života;

Uskutočniť dokumentárny výskum o problémoch každodenného života (napr. chudoba, starnutie, vyludňovanie atď.) vo vidieckych a mestských oblastiach v Portugalsku na miestnej a národnej úrovni;

**Podporujte stratégie a spôsoby
organizácie úloh, ktoré zahŕňajú
študenta:**

- Prevzatie zodpovednosti za úlohy, postoje a správanie;
- prevziať a plniť záväzky;
- prezentovať práce so seba a heterohodnotením;
- hláste ostatným o plnení úloh a funkcií, ktoré ste prevzali.

**Zodpovedný/
autonómny
(C, D, E, F, G, I, J)**

ORGANIZÁTOR
doména

AE: VEDOMOSTI, SCHOPNOSTI A POSTOJE

**STRATEGICKÉ VYUČOVACIE AKCIE
ORIENTOvané NA PROFIL
ŠTUDENTOV**

(Príklady činností, ktoré sa majú vyvinúť v disciplíne)

**DESCRIPTORS
PROFIL
ŠTUDENTI**

Identifikovať faktory zodpovedné za výskyt sociálnych problémov, ktoré ovplyvňujú vidiecke a mestské oblasti;

Identifikujte kroky, ktoré je potrebné podniknúť na vyriešenie alebo zmiernenie niektorých sociálnych problémov;

Popíšte vzťahy komplementarity a vzájomnej závislosti medzi rôznymi miestami a regiónmi územia na miestnej a národnej úrovni;

Rozpoznať niektoré environmentálne, sociálne, kultúrne a krajinné charakteristiky, ktoré dávajú Portugalsku a portugalskému obyvateľstvu identitu.

Identifikovať/aplikujte pojmy: vidiecke osídlenie, mestské osídlenie, mestské osídlenie, vidiecky exodus, miera urbanizácie, kolektívne vybavenie, základná sanitácia, pobrežie.

Ekonomické činnosti, ktoré vykonávame

Charakterizujte hlavné sektory ekonomických činností a vývoj rozloženia obyvateľstva podľa sektorov činnosti na miestnej a národnej úrovni pomocou grafov a máp;

ORGANIZÁTOR
doména

AE: VEDOMOSTI, SCHOPNOSTI A POSTOJE

**STRATEGICKÉ VYUČOVACIE AKCIE
ORIENTOvané NA PROFIL
ŠTUDENTOV**

**DESCRIPTORS
PROFIL
ŠTUDENTI**

(Príklady činností, ktoré sa majú vyvinúť v disciplíne)

Využívať rôzne formy kartografickej reprezentácie (vo fyzickej alebo digitálnej podpore) pri analýze rozloženia rôznych ekonomických aktivít v krajine na miestnej a národnej úrovni;

Mobilizujte IKT a TIG s cieľom nájsť a dozvedieť sa o charakteristikách a distribúcii ekonomických činností.

Identifikujte/aplikujte pojmy: aktívne obyvateľstvo, sektory činnosti;

Ako trávime voľný čas?

Ukážte dôležitosť voľného času a rôznych foriem cestovného ruchu v Portugalsku;

Nájdite v rôznych kartografických zobrazeniach hlavné oblasti ochrany životného prostredia v Portugalsku;

Identifikujte faktory zodpovedné za environmentálne problémy, ktoré ovplyvňujú územie štátu;

Uvedte príklady opatrení, ktoré sa majú prijať s cieľom vyriešiť alebo zmierniť environmentálne problémy, ktoré ovplyvňujú územie štátu, a uviesť ich do súvislosti s cieľmi udržateľného rozvoja;

Identifikujte/aplikujte pojmy: voľný čas, cestovný ruch, národný park a prírodná rezervácia, krajina, dedičstvo (prírodné, kultúrne), životné prostredie.

ORGANIZÁTOR
doména

AE: VEDOMOSTI, SCHOPNOSTI A POSTOJE

**STRATEGICKÉ VYUČOVACIE AKCIE
ORIENTOvané NA PROFIL
ŠTUDENTOV**

(Príklady činností, ktoré sa majú vyvinúť v disciplíne)

**DESCRIPTORS
PROFIL
ŠTUDENTI**

Svet bližšie k nám

Porovnať výhody a nevýhody využívania rôznych druhov dopravy (cestná, železničná, námorná, letecká a riečna);

dať do súvisu rozmiestnenie dopravných sietí s rozmiestnením obyvateľstva a ekonomických aktivít;

Diskutovať o význame rozvoja telekomunikácií pre ľudské činnosti a kvalitu života a uviesť konkrétne príklady týkajúce sa situácie v Portugalsku;

Použiť IKT a TIG na lokalizáciu a získanie informácií o charakteristikách a distribúcii dopravných sietí;

Identifikujte/aplikujte pojmy: vzdialenosť-čas, vzdialenosť-náklady, dostupnosť, siete a spôsoby dopravy; telekomunikácie, globalizácia.